

E-BOOK:

Polski rynek pracy

w 2022 roku a wojna na Ukrainie

W jakich zawodach obywatele Ukrainy
mogą znaleźć zatrudnienie?

Wstęp

Od 24 lutego 2022 roku, kiedy wybuchł konflikt zbrojny na Ukrainie, każdego dnia do Polski przybywają dziesiątki tysięcy uchodźców. W ciągu niespełna miesiąca polską granicę przekroczyło ponad 2 miliony obywateli Ukrainy. Większość to kobiety z dziećmi. Pierwszą potrzebą jest zapewnienie im pomocy medycznej, żywnościowej i lokalowej. W długofalowej perspektywie bardzo istotne będą miejsca pracy.

Braki kadrowe w Polsce doskwierają coraz większej liczbie branż. Coraz więcej firm deklaruje gotowość do zatrudniania uchodźców. W jakich branżach i na jakich stanowiskach mogą znaleźć zatrudnienie? Jakie kompetencje powinni posiadać? Na dalszych stronach niniejszego opracowania eksperci ds. rekrutacji firmy doradztwa personalnego HRK S.A. odpowiadają na te pytania.

**Zapraszamy do lektury.
Zespół HRK S.A.**

Sytuacja na rynku pracy w Polsce

Jednym z głównych czynników, który od marca 2020 roku kształtuje sytuację w gospodarce i na rynku pracy jest pandemia COVID-19. I choć w pierwszych miesiącach pandemii wprowadzono ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczych, które zaburzyły sprawnie funkcjonujące od wielu lat cykle ekonomiczne, dziś wiemy, że wiele krytycznych prognoz z tamtego okresu nie sprawdziło się. Niemniej wciąż jeszcze trudno przewidzieć długofalowe ekonomiczne konsekwencje pandemii.

Polska gospodarka szybko zaczęła się odbudowywać po negatywnych skutkach pierwszych miesięcy pandemii.

Z danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2021 roku wynosiła 5,4%, gdzie na koniec pierwszego roku pandemii tj. 2020 kształtował się na poziomie 6,3%.

Z kolei dane szacunkowe za luty 2022 udostępnione przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej roku mówią o stopie bezrobocia na poziomie 5,5%.

Rynek pracy w Polsce w IV kwartale 2021

Ogółem liczba
zatrudnionych:

16 780 tys.
osób

54,7 % mężczyzn
9 172 tys.

45,3% kobiet
7 608 tys.

W 2022 roku można spodziewać się utrzymania pozytywnych tendencji na rynku pracy. Z rozmów specjalistów ds. rekrutacji HRK z pracodawcami wynika, że zdecydowana większość pracodawców zamierza rozbudowywać zespoły, a nie zwalniać.

Zapotrzebowanie na konkretne zawody

W wielu zawodach odczuwalne są duże braki kadrowe. Trudności z obsadzeniem wolnych miejsc pracy pojawiają się w licznych profesjach, m.in. logistyce, produkcji, budownictwie, medycynie, gastronomii czy hotelarstwie.

Szansy na znalezienie zatrudnienia obywatele Ukrainy mogą upatrywać szczególnie w zawodach deficytowych na polskim rynku. Są to zawody, w których zapotrzebowanie na pracowników jest największe, ale podaż pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje jest niewielka. Coraz powszechniejsze zatrudnianie cudzoziemców na polskim rynku pracy dotychczas nie zaspokajało rosnących potrzeb organizacji. To może się zmienić w związku z napływem do Polski obywateli Ukrainy, którzy będą poszukiwać legalnej pracy zarobkowej.

Analizując dane ogólnopolskie opublikowane w raporcie „Barometr zawodów 2022” można wskazać kilkadziesiąt profesji, w których mogliby pracować obywatele ukraińscy. Według badania największe niedobory kadrowe odczuwają:

Branża budowlana

- betoniarze i zbrojarze,
- brukarze,
- cieśle i stolarze budowlani,
- dekarze i blacharze budowlani,
- monterzy instalacji budowlanych,
- murarze i tynkarze,
- operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych,
- pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie,
- robotnicy budowlani;

Branża medyczno-opiekuńcza

- fizjoterapeuci i masażyści,
- lekarze,
- opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej,
- pielęgniarki i położne,
- ratownicy medyczni,
- psycholodzy i psychoterapeuci;

Branża produkcyjna

- elektrycy,
- elektromechanicy i elektromonterzy,
- operatorzy obrabiarek skrawających
- robotnicy obróbki drewna i stolarze,
- spawacze,
- ślusarze;

Branża TSL oraz samochodowa

- kierowcy autobusów,
- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych,
- magazynierzy,
- mechanicy pojazdów samochodowych;

Branża edukacyjna

- nauczyciele praktycznej nauki zawodu,
- nauczyciele przedmiotów zawodowych;

Branża spożywczo-gastronomiczna

- kucharze,
- piekarze,
- kelnerzy;

Branża finansowa

- samodzielni księgowi;
- pracownicy ds. rachunkowości i księgowości.

Choć sektor handlowy nie został wskazany w opracowaniu jako obszar, który zmaga się z deficytami pracowniczymi, to z całą pewnością również tam obywatele Ukrainy będą mogli szukać zatrudnienia. Z danych GUS za 2021 rok wynika, że w Polsce pracownicy sprzedaży w sklepach byli jednymi z najczęściej poszukiwanych przez pracodawców. Podobnie jak pracownicy szeroko rozumianej branży turystycznej.

Ubiegły rok upłynął pracodawcom sektora HoReCa (hotele, restauracje, cateringi/ kawiarnie) na nieustannym kompletowaniu zespołów pracowników.

Jeśli osoby z Ukrainy będą zainteresowane podjęciem pracy w tym sektorze już wkrótce mogą zgłaszać się na pierwsze oferty pracy – sezon turystyczny rozpoczyna się wiosną.

Komentarz eksperta: branża produkcyjna

W Polsce od dawna zatrudniane są osoby z Ukrainy, więc otwartość ze strony pracodawców jest duża, tym bardziej teraz, kiedy każda z organizacji stara się pomóc, stwarzając im warunki do normalnego funkcjonowania na terenie Polski.

Można powiedzieć bardzo ogólnie, że obywatele Ukrainy będą mogli znaleźć zatrudnienie w różnych sektorach przemysłu, usług na terenie naszego kraju. Trzeba jednak mieć pełną świadomość, że są to w chwili obecnej w większości kobiety, które wcześniej były aktywne zawodowo lub takie, które nie mają żadnych doświadczeń zawodowych.

Firmy produkcyjne, w których są działy montażu ręcznego i wymagana jest duża precyzja od zawsze stawiały na kobiety. Bez względu na postępujący proces automatyzacji będą czynności, w których zastąpienie człowieka nie będzie możliwe.

Branże, gdzie zapotrzebowanie na osoby z Ukrainy będzie duże, to między innymi sektor produkcyjny, branża logistyczna, transportowa, budowlana, HORECA, sektor medyczny/kosmetyczny oraz usługi porządkowe i opieki nad starszymi osobami. Stanowiska, na które mogą aplikować, związane będą najczęściej z obsługą w szeroko pojętym sektorze usługowym, wsparciem administracyjnym, montażem produkcyjnym czy wykonywaniem prostych prac rzemieślniczych.

Osoby z Ukrainy, które znają język angielski będą miały dużo więcej możliwości znalezienia pracy w Polsce. Spora część międzynarodowych korporacji, gdzie językiem komunikacji jest angielski nie będzie wymagała umiejętności posługiwania się językiem polskim, również nie będzie tego wymogu w firmach produkcyjnych, gdzie już wcześniej zatrudniani byli obcokrajowcy i cała infrastruktura jest do tego dostosowana.

Kompetencje będą zależały od wymagań danego stanowiska, w części przypadków pracodawcy będą wymagali wcześniejszego doświadczenia w zawodzie i odpowiedniego wykształcenia, a tam gdzie nie będzie to konieczne kluczowym wymogiem będzie chęć do nauki i pełne zaangażowanie.

Anna Wygaś

**Regional Manager
HRK Katowice**

Kompetencje na pierwszym planie

Szansa na znalezienie potrzebnego zatrudnienia dla obywateli Ukrainy jest nie tylko w zawodach deficytowych. Przy zatrudnianiu pracowników należy przede wszystkim zwrócić uwagę na ich kompetencje, doświadczenia zawodowe i mocne strony, przeanalizować w jakich zawodach pracowali przed ucieczką z Ukrainy. Wszystko po to, aby nie zmarnować ich potencjału.

Oprócz zawodów deficytowych obywatele Ukrainy mogą liczyć na zatrudnienie również na stanowiskach średniego i wyższego szczebla. Tu jednak często niezbędna jest bardzo dobra znajomość języka angielskiego. Wymagana może być również podstawowa lub biegła znajomość języka polskiego. Wszystko to zależy od stanowiska, branży, ale w znaczącym stopniu także od charakteru firmy (organizacja polska lub międzynarodowa).

Gdzie szukać zatrudnienia?

Branża budowlana

kierownicy budowy, operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych, pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego, monterzy konstrukcji metalowych

Branża produkcyjna

krawcowe, pracownicy produkcji odzieży, lakiernicy, monterzy urządzeń i maszyn, pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych

Branża TSL

spedytorzy i logistycy, specjaliści ds. planowania popytu i zapasu oraz specjaliści ds. sprzedaży transportu

Branża IT

projektanci i administratorzy baz danych, programiści, specjaliści ds. projektowania, wdrażania i doskonalenia produktów i usług cyfrowych

Branża e-Commerce

specjaliści ds. SEO, SEM, Performance oraz UX

Branża usługowa

fryzjerzy, kosmetyczki, masażyści

Komentarz eksperta: branża TSL

Ukraińcy pracujący w Polsce najczęściej zatrudniają się na stanowiskach fizycznych, odpowiadając za procesy dziejące się na magazynach i w centrach dystrybucyjnych. Często jest to łatwo dostępne zatrudnienie, ponieważ w Polsce brakuje pracowników fizycznych. Bardzo często firmy decydują się na zatrudnienie Ukraińców na stanowiskach Spedytorów Międzynarodowych. Warto podkreślić również fakt, iż coraz częściej spotykamy Ukraińców piastujących stanowiska specjalistyczne i menedżerskie w obszarze łańcucha dostaw.

Na rynku obserwuje się obecnie duże zaangażowanie pracowników polskich oddziałów logistycznych w pomoc Ukraińcom. Z jednej strony pomoc ta skierowana jest do ukraińskich pracowników, którzy od jakiegoś czasu pracują w Polsce, natomiast ich rodziny pozostały na Ukrainie. Napawa optymizmem fakt, iż firmy z branży TSL dołożyły wszelkich starań, aby zorganizować możliwość przekroczenia granicy dla rodzin ukraińskich pracowników mieszkających w Polsce.

Z drugiej strony obserwuje się tendencję do zapewnienia miejsc pracy w Polsce dla pracowników ukraińskich oddziałów. W celu szybkiej reakcji na wydarzenia dziejące się w ostatnich dniach, firmy tworzyły sztaby kryzysowe, aby sprawnie relokować swoich ukraińskich pracowników do Polski (bądź innych krajów europejskich).

Branża jest otwarta na zatrudnianie większej liczby Ukraińców w Polsce. Można pokusić się o stwierdzenie, iż firmy logistyczne upatrują się szansy w zapełnieniu wakatów i pozyskaniu nowych zasobów ludzkich do pracy. Trudno jest natomiast jednoznacznie stwierdzić, czy firmy są gotowe do zatrudnienia Ukraińców, natomiast zdecydowanie dążą do tego, aby sprostać wymaganiom otoczenia.

Klienci firmy HRK coraz częściej kierują się z prośbą o wsparcie w zatrudnieniu Specjalisty ds. Rekrutacji posługującym się biegle językiem ukraińskim, którego głównym zadaniem będzie prowadzenie rekrutacji skierowanych do Ukraińców.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom kandydatów i klientów firma HRK umożliwia publikowanie ogłoszeń o pracę skierowanych do Ukraińców na swoim profilu na LinkedIn. Jest to usługa w pełni darmowa i skierowana do wszystkich firm, które chcą zaprosić do współpracy osoby z Ukrainy.

Marika Stasinowska

Executive Manager

HRK Procurement and Logistics

Komentarz eksperta: branża IT

Od rozpoczęcia działań militarnych w Ukrainie analitycy mówią o możliwości przeniesienia części zespołów IT, które w ramach międzynarodowych korporacji działają w Ukrainie, w Rosji i na Białorusi, na terytorium Polski. Jeśli do tego dojdzie to wygeneruje to jeszcze większy popyt na pracowników w branży IT – zarówno na programistów wszystkich specjalizacji, jak i project managerów, scrum masterów, a także specjalistów od UX czy specjalistów ds. cybeseurity.

Czego wymagają pracodawcy? Oprócz doświadczenia kluczowa jest znajomość języka angielskiego pozwalająca na swobodną komunikację w miejscu pracy. Ukraińscy specjaliści od IT mogą więc liczyć na bardzo dynamicznie prowadzone procesy rekrutacyjne, a także atrakcyjne wynagrodzenie. Pracodawcy z tej branży oferują także atrakcyjne pakiety benefitów – łącznie z dodatkiem relokacyjnym, a także są otwarci na pracę zdalną i hybrydową. Część z nich proponuje również pomoc w załatwianiu kwestii formalnych, takich jak uzyskanie numeru PESEL czy założenie działalności gospodarczej.

Mikołaj Zbudniewek

**Executive Director
HRK ICT**

**Dostosowywanie miejsc
pracy dla kobiet**

Miejsc pracy nie brakuje. Może nie wszystkie, które są do zagospodarowania, polscy pracodawcy będą w stanie obsadzić obywatelami z Ukrainy, gdyż większość z nich to kobiety. Niemniej, obywatelki Ukrainy, jeśli tylko będą chciały, z pewnością znajdą zatrudnienie w Polsce. Jeśli nie posługują się językiem angielskim mogą szukać pracy głównie na stanowiskach niskiego szczebla, **m.in. w gastronomii czy hotelarstwie, jako ekspedientki sklepowe, ale także jako pomoc domowa.**

Jeśli znają język angielski lub inne pożądane na rynku pracy języki obce i posiadają odpowiednie kompetencje, mogą szukać z powodzeniem zatrudnienia na stanowiskach średniego i wyższego szczebla w międzynarodowych firmach, których oddziałów w Polsce nie brakuje.

Istotną kwestią jest w miarę możliwości dostosowywanie miejsc pracy i zwiększanie ich liczby dla kobiet. **Tego typu rozwiązania mogą stosować m.in. zakłady produkcyjne, w których coraz częściej kolejne procesy produkcyjne są automatyzowane.** Zastosowanie takich rozwiązań może pozwolić organizacjom zapewnić ciągłość dla procesów biznesowych.

Komentarz eksperta: branża budowlana

Obecna sytuacja geopolityczna, związana z wybuchem wojny w Ukrainie, postawiła polski sektor budownictwa przed szeregiem wyzwań. Oprócz problemów wynikających z niedoboru materiałów, falą wzrost cen materiałów czy zaostrzeniem polityki gwarancyjnej i kredytowej przez instytucje finansowe, bardzo poważną trudnością okazał się być odpływ pracowników z Ukrainy, który w konsekwencji może prowadzić do wyhamowania inwestycji.

Wśród Wykonawców oraz Generalnych Wykonawców braki kadrowe na stanowiskach fizycznych zaczęły stanowić bardzo poważny problem dla realizacji kontraktów. Należy również pamiętać, że niezależnie od obecnej sytuacji, zapotrzebowanie na wysoce wyspecjalizowaną kadrę inżynierską i kierowniczą w branży budowlanej ciągle rośnie. Polska Izba Inżynierów Budownictwa oficjalnie zajęła stanowisko w tym zakresie i podkreśliła, że stara się podjąć działania, aby otworzyć rynek pracy w branży budowlanej dla obywateli Ukrainy. W niniejsze działanie zaangażowały się dwie izby: Podkarpacka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa oraz Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa.

Rynek pracy jest niezmiennie otwarty na doświadczoną i wyspecjalizowaną kadrę inżynierów czy kierowników, a narodowość kandydatów nie stanowi żadnej przeszkody, ale warunkiem pełnienia funkcji technicznej na budowie jest zdanie egzaminu i uzyskanie uprawnień budowlanych. Szczegółowe wytyczne dotyczące uprawnień budowlanych obowiązujących w Polsce zawarte są w art. 14 ustawy Prawo budowlane.

Dla kandydatów, którzy nie mieli dotychczasowo doświadczenia w pracy na terenie Polski, pozostają do rozważenia stanowiska Inżyniera Budowy oraz równoległe działanie w kierunku nostryfikacji dyplomu z Ukrainy oraz uzyskanie niezbędnej praktyki budowlanej do przystąpienia do egzaminu na uprawnienia budowlane.

Poza umiejętnościami i kompetencjami technicznymi ważna jest również znajomość polskiego prawa budowlanego oraz sposobu zarządzania kontraktami. W obszarze wykonawstwa nieznajomość języka polskiego, w stopniu co najmniej komunikatywnym, będzie dość dużą barierą.

Sektor rynku budowlanego związany z projektowaniem wygląda nieco inaczej, ponieważ zagraniczne biura projektowe realizujące projekty międzynarodowe często nie wymagają znajomości języka polskiego ani polskich uprawnień budowlanych. Warunkami wzięcia udziału w rekrutacji są umiejętności techniczne (znajomość programów do projektowania) i znajomość języka angielskiego w stopniu co najmniej komunikatywnym.

Patrycja Sidło

**Executive Consultant
HRK Real Estate & Construction**

Komentarz eksperta: branża e-commerce

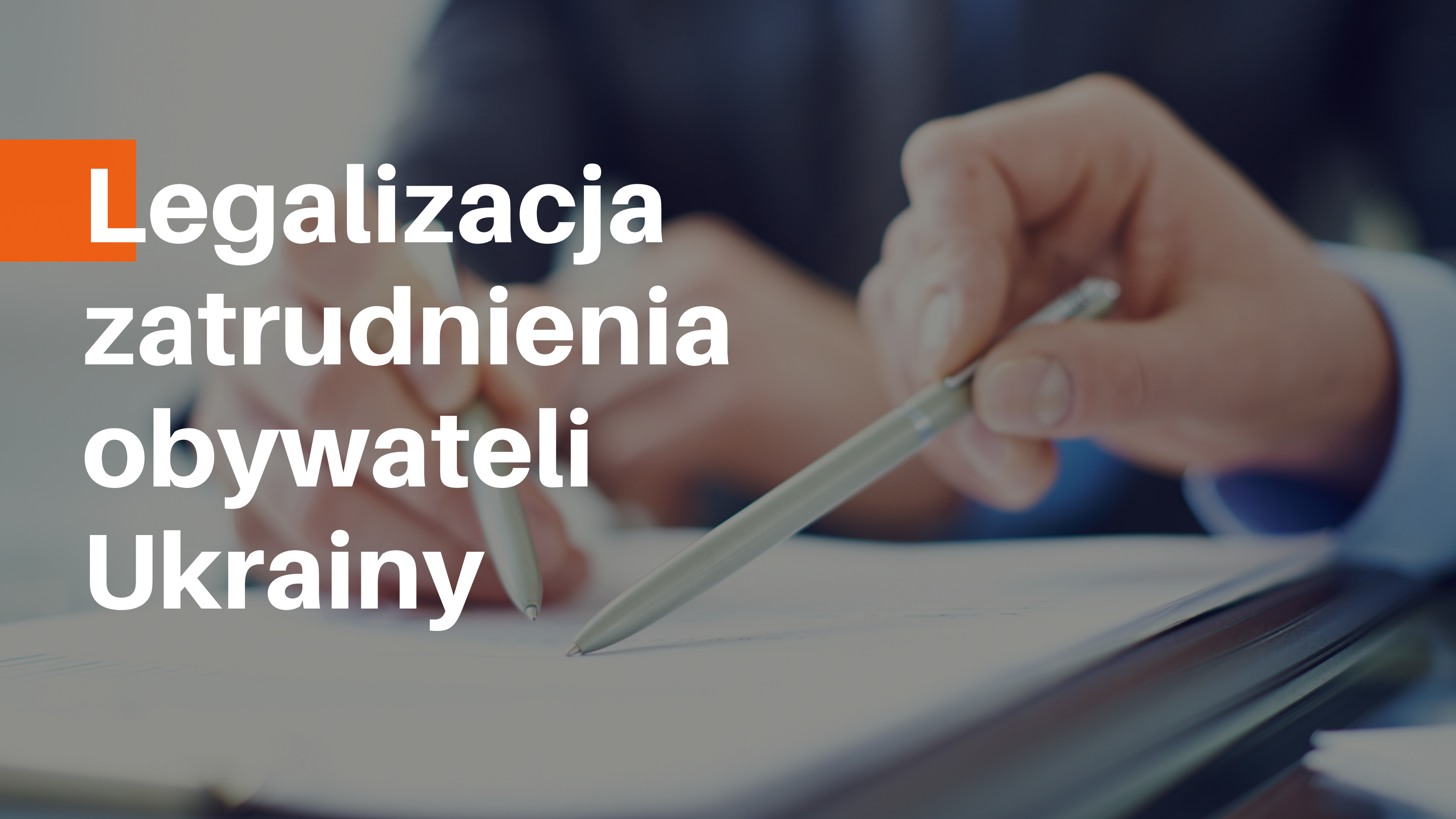
Osoby pochodzące z Ukrainy mogą szukać pracy zgodnie z ich kwalifikacjami, są dziedziny, w których nadal w Polsce brakuje specjalistów, więc jest przestrzeń na znalezienie odpowiedniego miejsca pracy. Niezwykle ciekawą branżą pod tym względem jest e-commerce. Obecnie firmy działające na tym rynku odczuwają deficyt osób z doświadczeniem w SEO, SEM, performance marketingu oraz UX. Pracę mogą znaleźć zarówno bardzo doświadczone osoby, jak i początkujące.

Ważnym warunkiem jest znajomość języka angielskiego. Myślę, że ogromnym atutem może być również znajomość języka polskiego. Specjalistom z Ukrainy rekomendowałabym poszukiwania pracodawców zarówno w firmach międzynarodowych, jak i polskich, przecież wiele z nich do tej pory miało swoje przedstawicielstwa na Ukrainie, co może być dodatkowym atutem w kontekście znajomości rynku. W sektorze e-commerce w obszarze wynagrodzeń na ten moment nie zauważyliśmy różnic i warunki finansowe są zbliżone do tych, jakie oferowane są polskim pracownikom.

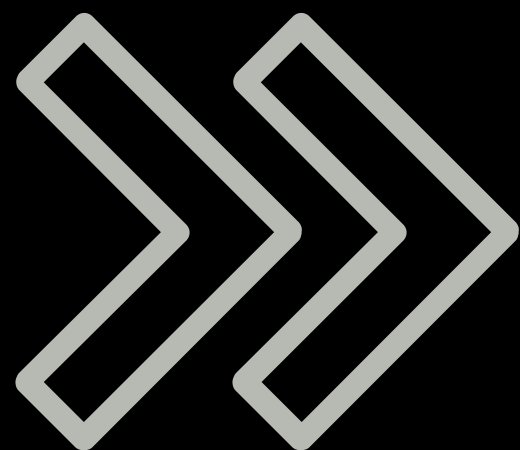
A portrait of Ewelina Kołodziej-Władzińska, a woman with long brown hair and blue eyes, wearing a black turtleneck sweater. She is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a solid orange color.

**Ewelina Kołodziej-
Władzińska**

**Executive Manager
HRK E-commerce**

The background of the image shows a close-up of two hands in business attire (suits) signing documents with silver pens. The scene is slightly blurred, emphasizing the text overlay. The text is white and bold, with the first letter 'L' of 'Legalizacja' being significantly larger and partially enclosed by an orange square.

Legalizacja zatrudnienia obywateli Ukrainy

12 marca 2022 roku polski Rząd przyjął „**Ustawę o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa**”, której zapisy dają możliwość legalnej pracy na terytorium Polski uchodźcom z Ukrainy, których pobyt został zalegalizowany na podstawie Specustawy lub innych obowiązujących przepisów. Zapisy ustawy odnoszą się także do osób nie posiadających obywatelstwa ukraińskiego, które pozostają w związkach małżeńskich z obywatelami Ukrainy.

Zgodnie z zapisem w ustawie, pracodawca ma 14 dni od momentu zatrudnienia obywatela Ukrainy, by zgłosić ten fakt do powiatowego urzędu pracy. Wówczas praca ta staje się pracą legalną. Zgłoszenie może być dokonane elektronicznie z wykorzystaniem serwisu praca.gov.pl.

W przypadku obywateli Ukrainy, którzy przebywali w Polsce przed wybuchem wojny w Ukrainie i posiadali pozwolenie na pracę, pozwolenia te zostaną im automatycznie przedłużone.

Obywatele Ukrainy, którzy trafili do Polski po 24 lutego br. mogą skorzystać z pomocy urzędów pracy w znalezieniu zatrudnienia na terenie Polski. Mogą zarejestrować się, jako osoby bezrobotne lub poszukujące zatrudnienia. Dzięki temu będą uprawnione do otrzymania pomocy w znalezieniu pracy.

Przydatne linki

HR wspiera Ukrainę - Dobre praktyki firm i organizacji

[HR wspiera Ukrainę | Blog HR - Part 5 \(goldenline.pl\)](#)

OLX – ogłoszenia o pracy dla Ukraińców

[Praca | Połboma Ogłoszenia OLX.pl](#)

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna – Strefa wsparcia Ukraina

[Strefa wsparcia - Ukraina -Zespół szybkiego reagowania - KSSE](#)

Informacje o ofertach pracy w Europie oraz pośrednictwo pracy

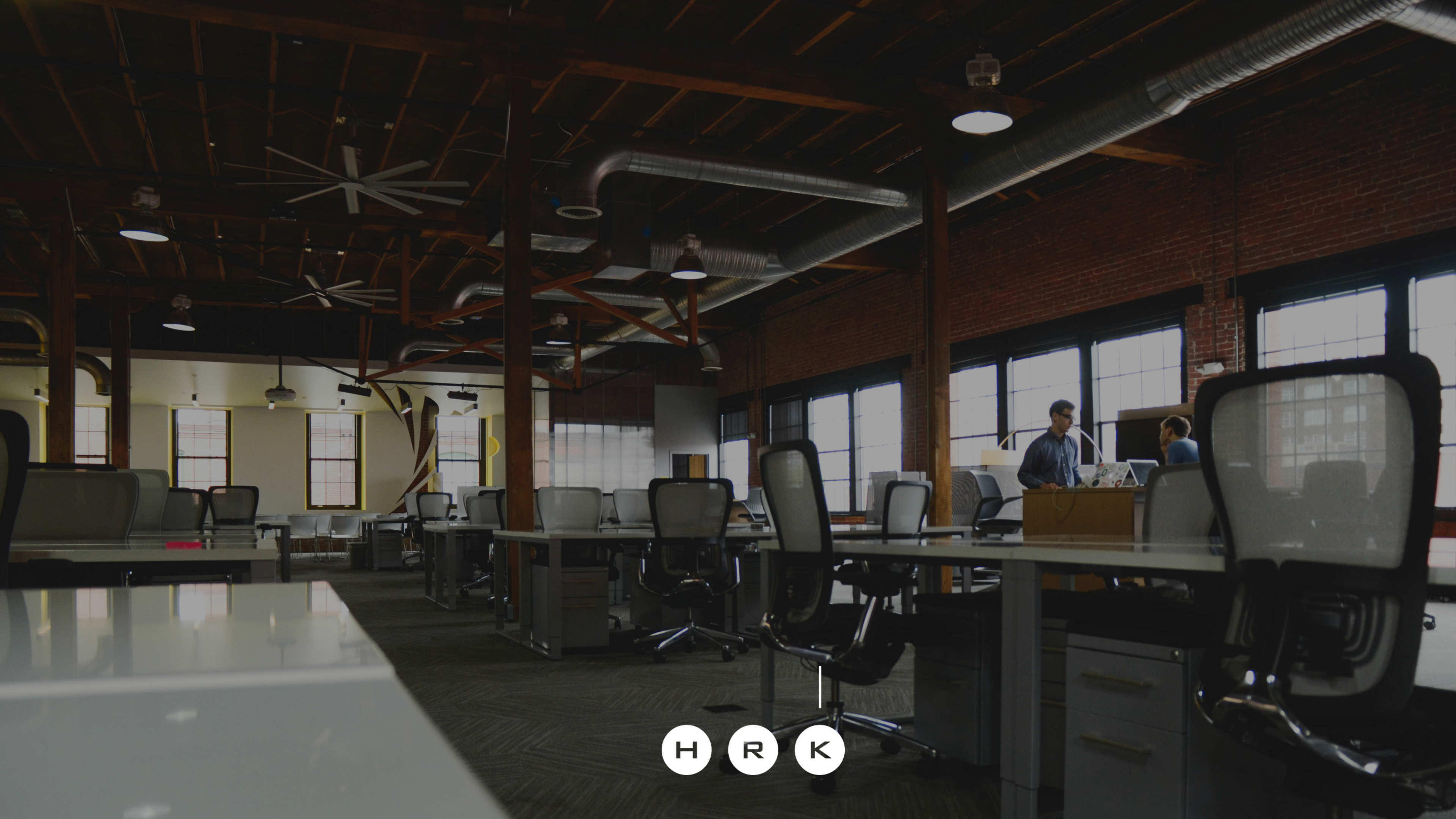
[EURES Polska | Sieć europejskich ofert pracy | Strona główna \(praca.gov.pl\)](#)

Portal Zielona Linia Centrum pomocy dla Bezrobotnych – informacje dla obywateli Ukrainy

[Zielona Linia - Wersja Ukraińska - ZL](#)

Centralna baza ofert pracy i aplikacja e-praca

[Centralna Baza Ofert Pracy - strona prowadzona przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, prezentująca informacje dotyczące ofert pracy, staży, praktyk oraz targów i szkoleń \(praca.gov.pl\)](#)

H R K